

Memòria antídoto

“Primer es van inventar la figura del terrorista desarmat i acabaran inventant-se la del terrorista pacífic”

August Gil Matamala

La frase la va pronunciar l'admirat August el 2009 –l'August escola, l'August dignitat, l'August refugi–. Ens remetia al penúltim macrojudici polític, el sumari 18/98, contra l'esquerra abertzale civil. Van ser 18 mesos de vista oral, enmig de l'astorament d'uns observadors internacionals que van concloure: “Crèiem que veníem a un judici sense proves i ens hem trobat en un judici sense delictes”. La cosa, doncs, ve de lluny. I va per llarg. El 2009, el relator especial de l'ONU per a la garantia dels drets humans en la lluita contra el terrorisme, Martin Scheinin, reportava sobre l'estat espanyol: “Un pendent lliscant; s'amplia cada cop més i, al final, s'introdueixen delictes que no tenen relació amb el terrorisme”. Fa dos dilluns lliscàvem per aquest pendent sense fi i comprovàvem com s'estiren interessadament –raó d'estat– determinats xiclets. El dilluns 23 va tornar a ser un dia gris en què plovia memòria. Quan sabem ja més per vells que per diables. Memòria ferida. Memòria cicatriu també.

Un dia del 1997, de matinada, vam sentir a Catalunya Ràdio: “Desarticulada Acció Radical Catalana”. Ningú n'havia sentit parlar mai. Temps després –sempre temps després, aquest és el frau concret– ho vam entendre: no n'havíem sentit mai el nom perquè no havia existit mai. El bateig i la invenció es van fer a comissaria –*déjà-vu* invariable–: a la Via Laietana. I els seus fundadors eren dos agents de policia camuflats, a qui mai van detenir

per associació il·lícita. Està tot documentat, impunitat inclosa. Ho poden llegir a *Quan els malsons esdevenen realitat*, d'en David Bassa. Malsons altre cop, sobra dir-ho. Un dia, ja del 2002, sota la *dictablanda* de García-Valdecasas i quan perdiem innocència a cada bugada, ens vam llevar amb idèntics titulars espectaculars: “EBAN: Escamot Barceloní d'Alliberament Nacional”. Tornava a ser una fantasia policial criminal i l'acta fundacional es va signar, de nou, en un despatx policial de la Via Laietana. No hi va haver ni judici per a tres joves graciencs que van estar 1.050 dies sota una petició de 10 anys de presó per terrorisme.

Un dia, el 2007, també ens vam llevar amb Núria Pòrtulas presentada mundialment com a terrorista anarquista. Va estar quatre mesos empresonada. El dia de la detenció, un portaveu ecosocialista d'Interior va dir en calent a la ràdio: “Ves a saber què hi tenia allà [...]. Què hauria passat si haguessin posat un artefacte explosiu?” “Ves a saber”? El Suprem va aclarir que no tenia res –i també va aclarir, de retruc, que qui tampoc no tenia res, excepte mentides, era el portaveu d'Interior–. Poc després –operació Pandora (10 detinguts el 2014), operació Piñata (38 detinguts el 2015)– ens van presentar en societat els terroristes GAC: totes les causes van ser sobresegudes. D'acord. Al Nahuel –16 mesos pres– el van acabar processant i absolent per enaltiment del terrorisme per haver piulat: “Goku vive, la lucha sigue”. Goku, sí, ho han llegit bé. *Bola de Drac*. I més encara: les deten-

DAVID FERNÁNDEZ

PERIODISTA I ACTIVISTA

Ja saben on hem après –antologia del muntatge ficcionat– a no creure la primera versió dels oficials de l'ofici de mentir

cions dels 11 del Raval el 2008 –“millor per excés que per defecte”, va dir el conseller d'Interior– com a símptoma i malaltia. I una portada alarmant del tot: “19-G”, com a sinònim d'11-S o 11-M, en un hipotètic atemptat al metro de Barcelona. Set anys després, el diari que va inflar la bola reconeixia l'acusació falsa: l'editorial responsabilitzava a tothom menys a ells. Curiós. ¿On està el problema? En la distància entre quinze dies i sis anys. Perquè el febrer del 2008 a *El Periódico* només havien de llegir *The Guardian*, dues setmanes després de les detencions, per entendre el tinglado: “«Terrorist» group who turned out to be the president's men”. “El grup «terrorista» que van acabar sent homes del president [Musharraf]”: Scotland Yard i el Foreign Office conclouent que tota la informació era ridícula. Faria riure si no fes plorar, perquè onze persones innocents van estar empresonades sis anys, malgrat que la mentida s'havia esvaït 2.175 dies abans. El 2005 Juan José Millás ja havia escrit lúcidament: “Hi ha una solució i és qualificar de terrorista la definició de terrorista”. Tal qual.

Memòria d'ahir, sisplau. ¿O no ens van detenir la Tamara “per terrorisme” fa no res i se la van endur a l'Audiència Nacional i ara tot ha decaïgut a desordres en un jutjat ordinari, mentre l'Adrià Carrasco continua a l'exili? Ara ja saben on hem après –antologia del muntatge ficcionat– a no creure la primera versió dels oficials de l'ofici de mentir.

Un periodista navarrès –miracle, miracle!–, un escriptor sevillà –tren-

quem tòpics estúpids– i un centre català de defensa dels drets humans –a qui no agraïm prou la tasca– n'han fet la millor síntesi. Arturo Puente: “*La situación hoy en Catalunya es que hay 16 personas encarceladas en dos casos diferentes, todas ellas por delitos que conllevan la violencia más grave que se puede cometer. Pero cero víctimas, cero atentados y cero armas*”. Isaac Rosa: “*Es probable que en unos meses la operación de la Guardia Civil y la Audiencia Nacional quede en poca cosa, o en nada (sobran precedentes). Pero el objetivo ya está logrado: titulares con «terrorismo» e «independentismo» en la misma frase. Marco fijado, que luego no hay quien desclave*”. Centre Iridia: “Hi havia un guió preestablert. Això d'aquests dies té més a veure amb una operació política i mediàtica que no pas amb el dret. Implica la construcció de l'enemic i la degradació del dret”. Fi de les cites.

Acrònims desconeguts de terrorismes inexistent. ERT? Equip de Resposta Tàctica? No ho puc saber, en la trampa habitual que tot està sota secret de sumari, rebentat per aquells que l'han de preservar escrupolosament mentre banalitzen el terrorisme. Sí que sé, però, que l'únic equip de resposta tàctica organitzat que sí que conec, acreditament, és el dispositiu d'estat, repressiu i demofòbic, de cara a contenir la resposta civil, massiva i solidària contra la sentència que ens caurà aviat. No en conec cap altre més: reunions, brífings, dissenys, pressupost, escamots de matinada, helicòpters, relats hiperbòlics i ficcions que deriven en realitats empresonades. Pot ser, al capdavant i en peu de pau, que sí que siguem culpables: de no ser innocents. I de no creure més en la mentida feta govern.

La (in)viabilitat climàtica de Pirineus-Barcelona 2030

Fa uns dies va tenir lloc a Barcelona un acte impulsat per l'entitat Sport Cultura Barcelona a favor de la candidatura olímpica Pirineus-Barcelona el 2030. No entraré en l'oportunitat o no d'impulsar aquest esdeveniment des del punt de vista socioeconòmic i/o esportiu, però sí en la seva viabilitat en el context del canvi climàtic antròpic en el qual estem immersos.

Les àrees de muntanya, juntament amb les regions polars, són altament sensibles a l'escalfament global, tal com va reconèixer l'Assemblea de les Nacions Unides a la resolució A/RES/71/234 del desembre del 2016. En aquest context, recentment s'han impulsat diversos projectes i iniciatives internacionals de caràcter científic per detallar el grau d'afectació present i futura de les regions elevades davant del fenomen. Així, des del 2010, l'àmbit pirinenc compta amb un organisme públic, l'Observatori Pirinenc del Canvi Climàtic, que precisament aixopluga projectes de recerca en aquesta matèria i emet informes ri-

gorosos sobre l'estat de la qüestió, i en el qual han intervingut un ampli ventall de centres de recerca i investigadors. A Catalunya, el *Butlletí Anual d'Indicadors Climàtics*, que emet el Servei Meteorològic de Catalunya, o el *Tercer informe sobre el canvi climàtic a Catalunya* també donen detall de l'evolució del canvi climàtic i, en l'últim cas, de l'impacte sobre el sector turístic de la neu.

Apunto només alguns aspectes rellevants d'aquests informes respecte a la incidència al Pirineu:

–La temperatura mitjana anual al Pirineu s'ha escalfat 1,1 °C des del 1959 (0,20 °C / decenni). Això es tradueix, per exemple, en una disminu-

MARC PROHOM I DURAN

DOCTOR EN GEOGRAFIA I CAP DE L'ÀREA DE CLIMATOLOGIA DEL SERVEI METEOROLÒGIC DE CATALUNYA

La temperatura mitjana anual al Pirineu s'ha escalfat 1,1 °C des del 1959 (0,20 °C / decenni)

ció remarcable dels dies de glaçada o en la durada de les onades de fred.

–En relació a la precipitació, si bé no hi ha una tendència clara cap a un descens global, sí que s'aprecia una disminució en el nombre de dies de precipitació i en la durada dels episodis de precipitació, especialment evident al vessant sud de la serralada.

–Pel que fa a la neu, està disminuint el nombre de dies amb una acumulació de neu suficient per poder desenvolupar amb normalitat les diverses modalitats d'esquí alpí i s'està produint una migració a cotes superiors de la línia d'acumulació de neu. També s'endarrerix uns 30 dies l'inici de la temporada a les cotes mitjanes.

El Pirineu del futur serà més vulnerable i més exposat al risc, una variable gens menyspreable per a uns Jocs

–Pel que fa a les projeccions de canvi climàtic, per a l'horitzó 2030, indiquen un augment de la temperatura d'entre 1 °C i 2,7 °C, en funció de l'escenari d'emissions. Pel que fa a l'evolució del mantell nival, tot i l'elevada variabilitat interanual i geogràfica, el gruix mitjà de neu podria disminuir a la meitat en l'horitzó 2050 a una cota de 1.800 metres, i la permanència de la neu al sòl es podria reduir en més d'un mes respecte de la mitjana actual.

Amb aquestes dades no voldria ser alarmista o allisonador, sinó objectiu i rigorós, i especialment alertar els impulsors de la candidatura perquè tinguin present el context climàtic en el qual es mouen, per tal de tenir més elements de judici dels riscos i oportunitats del projecte. Ens equivocariem si féssim cas omís a les evidències científiques i féssim una lectura excessivament frívola de la situació, com semblava traspuar l'acte de suport a la candidatura Pirineus-Barcelona 2030. El Pirineu del futur serà més vulnerable i més exposat al risc, una variable gens menyspreable davant del repte d'organitzar uns Jocs Olímpics.